

Serdar Özdemir

Ümraniye Eğitim Araştırma Hastanesi, Acil Tıp Kliniği, Ümraniye, İstanbul, Türkiye

Sayın editör,

Derginizin 2023 yılı üçüncü sayısında yayınlanan ve Er ve Saydamlı tarafından hazırlanan “Hasta Güvenlik Kültürünün Hemşireler Tarafından Algılanması: Özel Bir Hastane Örneği” isimli yazıyı büyük bir ilgi ile okudum (1). Yazarlara ve editör ekibine bu bilgilendirici yazıdan dolayı teşekkür ederim. Araştırmanızın sonuçları, özel bir hastanedeki hemşirelerin hasta güvenliği kültürünü nasıl algıladıklarını ve bu kültürü etkileyen faktörleri belirlemeye yönelik önemli bir bilgi sağladığı kanaatindeyim. Bu bilgiler, sağlık kuruluşlarının bu kültürü iyileştirmek için alabilecekleri önlemleri anlamalarına yardımcı olabilir. Ayrıca, çalışanların eğitim ihtiyaçları, liderlik yaklaşımları ve iletişim stratejileri gibi spesifik alanlarda yapılacak iyileştirmeler için rehberlik edebilir. Bununla birlikte hasta güvenlik kültürünün önemli bileşenlerinden olan liderlik ve yönetim bağlamında yazının tartışmasına katkı sunacak birkaç hususa değinmek isterim.

Hasta güvenliği kültürü, sağlık hizmeti sunan birimlerde çalışanların ve bu hizmeti alan hastaların güvenliğini artırmaya yönelik bir yaklaşımı içerir. Bu kültür, bir sağlık kuruluşunun yönetimi, çalışanları ve hastaları arasındaki etkileşimleri kapsar. Ayrıca, hataların açıkça raporlanması, eğitim ve bilincin artırılması, yönetim ve liderlik yaklaşımları gibi bir dizi faktörü içerir (2).

Hasta güvenliği kültürünün oluşturulması, sadece sağlık profesyonellerinin değil, aynı zamanda yöneticilerin ve kurumların da sorumluluğundadır. Bu, hataların bildirilmesini teşvik etmek, eğitim programları düzenlemek, etkili iletişimi desteklemek ve sürekli iyileştirmeyi sağlamak gibi çeşitli önlemleri içerir (3).

Hasta güvenliği kültürünü güçlendirmek için liderlik ve yönetim, sağlık hizmeti sunan kurumların başarılı bir şekilde yönetilmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, hastane yönetimi seviyesinde etkili liderlik hem sağlık çalışanlarının hem de hastaların güvenliğini artırmak için temel bir faktördür. Hasta güvenliği kültürünü güçlendirmek amacıyla liderlik ve yönetimle ilgili bazı önemli stratejileri ve bu stratejilerin nasıl uygulanabileceğini inceleyelim (4,5).

1. Vizyon ve Misyon Belirleme:

Hastane yönetimi, güçlü bir hasta güvenliği kültürü oluşturmak için kurumun uzun vadeli hedeflerini ve misyonunu belirlemelidir. Bu vizyon ve misyon, liderliği, çalışanları ve diğer paydaşları bir araya getirerek ortak bir amaç etrafında birleştirmelidir.

2. Liderlik Stili:

Hasta güvenliği kültürünü desteklemek için etkili liderlik tarzları benimsenmelidir. İşbirlikçi, şeffaf ve katılımcı liderlik, çalışanların güvenini kazanır ve açık iletişimi teşvik eder. Liderler aynı zamanda sorumluluk almalı, hataları açıkça ele almalı ve öğrenme süreçlerini desteklemelidir.

3. Eğitim ve Gelişim:

Yöneticiler, çalışanlara düzenli eğitim ve gelişim fırsatları sağlamalıdır. Hasta güvenliği konularında sürekli eğitim, güncel bilgileri takip etmelerini ve en iyi uygulamalara uygun davranmalarını sağlar. Bu eğitimler, hasta güvenliği kültürünün güçlenmesine katkıda bulunabilir.

4. İletişim Stratejileri:

Sağlık yönetimi, açık ve etkili iletişim stratejileri geliştirmelidir. Bu, çalışanlar arasında, farklı departmanlar arasında ve yönetim ile diğer paydaşlar arasında sağlıklı bir iletişim ağı kurmayı içerir. İletişimde şeffaflık ve dürüstlük, hasta güvenliği kültürünü desteklemenin önemli bir parçasıdır.

5. Raporlama ve Analiz Süreçleri:

Yöneticiler, hata ve olay raporlama süreçlerini teşvik etmeli ve bu raporların analiz edilerek iyileştirme süreçlerine nasıl dahil edilebileceğini belirlemelidir. Hataların tekrarlanmasını önlemek için bu süreçlerin etkili bir şekilde yönetilmesi kritiktir.

6. İnovasyon ve Teknoloji:

Hastane yönetimi, güncel teknoloji ve inovasyonları benimsemelidir. Elektronik hasta kayıt sistemleri, hasta takip sistemleri ve diğer teknolojik çözümler, hasta güvenliğini artırmak ve hataları en aza indirmek için kullanılabilir.

7. Çalışan Katılımı ve Geri Bildirim:

Yöneticiler, çalışanlarına hasta güvenliği ko-

nularında katılım ve geri bildirimde bulunma fırsatları tanımalıdır. Çalışanların görüşleri ve deneyimleri, iyileştirme stratejilerinin belirlenmesinde önemli bir rol oynar.

8. Sorumluluk ve Hesap Verebilirlik:

Hastane yönetimi, güvenlikle ilgili sorumlulukları belirlemeli ve bu konuda hesap verebilirlik prensiplerini benimsemelidir. Açıkça belirlenmiş roller ve sorumluluklar, herkesin hasta güvenliği kültürüne katkıda bulunmasını sağlar.

9. İyileştirme Süreçleri:

Yönetim, sürekli iyileştirme süreçlerini desteklemeli ve bu süreçlere liderlik etmelidir. İyileştirme süreçleri, hataların kaynağında tespit edilmesini, düzeltilmesini ve benzer olayların tekrarını önlemeyi hedefler. Bu süreçler, hasta güvenliği kültürünün sürdürülebilir bir şekilde gelişmesine katkı sağlar.

10. İnsan Kaynakları Yönetimi:

Hastane yönetimi, doğru personel seçimi, eğitimi ve performans yönetimi gibi insan kaynakları süreçlerini etkin bir şekilde yönetmelidir. Çalışanların yeteneklerini geliştirmek, motivasyonlarını artırmak ve hasta güvenliği konularındaki bilinçlerini güçlendirmek bu süreçlerle mümkündür.

11. Hasta ve Yakınlarıyla İletişim:

Yöneticiler, hasta ve yakınları ile etkili iletişim stratejileri geliştirmelidir. Hasta memnuniyetini ve güvenini artırmak için açık iletişim, hastane yönetimi tarafından vurgulanmalıdır. Aynı zamanda, hasta ve yakınlarının geri bildirimleri değerlendirilmeli ve bu geri bildirimlere dayalı olarak iyileştirmeler yapılmalıdır.

12. Acil Durum Hazırlıkları:

Hastane yönetimi, acil durum hazırlık planları geliştirmeli ve bu planları düzenli olarak gözden geçirmelidir. Acil durumlar sırasında etkili bir iletişim, koordinasyon ve yönetim, hasta güvenliğini korumak için kritiktir.

13. Hasta Güvenliği Politikalarının Belirlenmesi:

Yöneticiler, hasta güvenliği politikalarını belirleyerek uygulamalı ve bu politikaların tüm çalışanlar tarafından benimsenmesini sağlama-

lıdır. Politikalar, hataların azaltılması, güvenlik protokollerinin takip edilmesi ve risklerin yönetilmesi konularında rehberlik eder.

14. Performans Değerlendirmesi ve Teşvikler: Hastane yönetimi, çalışanların hasta güvenliği kültürüne katkılarını değerlendirmeli ve başarılarına uygun teşvikler sunmalıdır. Performans değerlendirmeleri, hasta güvenliği odaklı davranışları ödüllendirmek için kullanılabilir.

15. İş birliği ve Ortak Çalışma: Yöneticiler, farklı departmanlar arasında iş birliğini teşvik etmeli ve multidisipliner ekiplerin etkili bir şekilde çalışmasını sağlamalıdır. Hasta bakımı süreçlerinin koordinasyonu, güvenliği artırmak için önemlidir.

SONUÇ

Hastane yönetimi, hasta güvenliği kültürünü oluşturmak ve sürdürmek için liderlik ve yönetim stratejilerini etkin bir şekilde uygulamalıdır. Bu stratejiler hem sağlık çalışanlarının hem de hastaların güvenliğini artırarak sağlık hizmetlerinin kalitesini yükseltmeye yöneliktir. Liderlik ve yönetim, bu alandaki en güncel bilgileri takip etmeli ve sürekli olarak iyileştirme çabalarına liderlik etmelidir.

KAYNAKLAR

1. Er MN, Saydamlı HŞ. Hasta Güvenlik Kültürünün Hemşireler Tarafından Algılanması: Özel Bir Hastane Örneği. TFK. 2023;6(3):165-179.
2. Abdulla MA, Habas E Sr, Al Halabi A, et al. An Evaluation of Healthcare Safety Culture Among Healthcare Professionals in Secondary and Tertiary Public Hospitals in the Middle East Region. Cureus. 2023 Feb 22;15(2):e35299. doi: 10.7759/cureus.35299.
3. Lu L, Ko YM, Chen HY, et al. Patient Safety and Staff Well-Being: Organizational Culture as a Resource. Int J Environ Res Public Health. 2022 Mar 21;19(6):3722. doi: 10.3390/ijerph19063722.
4. Sfântou DF, Laliotis A, Patelarou AE, et al. Importance of Leadership Style towards Quality of Care Measures in Healthcare

Settings: A Systematic Review. Healthcare (Basel). 2017 Oct 14;5(4):73. doi: 10.3390/healthcare5040073.

5. Ginsburg LR, Chuang YT, Berta WB, et al. The relationship between organizational leadership for safety and learning from patient safety events. Health Serv Res. 2010 Jun;45(3):607-32. doi: 10.1111/j.1475-6773.2010.01102.x.